

Osnove kemije prirodnih organskih spojeva

4. - 7. nastavna cjelina

Ponavljanje

doc. dr. sc. Đani Škalamera

Terpenoidi i lipidi

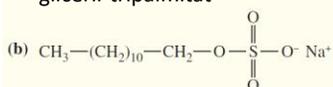
1. Definirajte pojmove:

a) lipid	j) steroid
b) vosak	k) jednostavni lipid
c) mast	l) terpen
d) sapun	m) fosfolipid
e) ulje	n) lipidni dvosloj
f) micela	
g) višestruka nezasićenost	
h) <i>trans</i> -mast	
i) triglicerid	

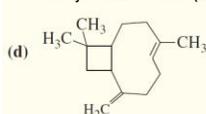
Terpenoidi i lipidi

2. Rasporedite sljedeće spojeve u odgovarajuće razrede:

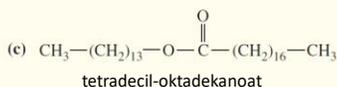
(a) gliceril-tripalmitat

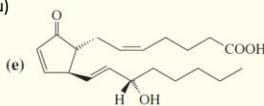
natrijev lauril-sulfat (u šamponu)

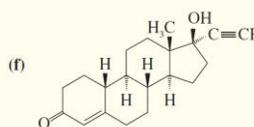
karyofilen (iz klinčića)

tetradecil-oktadekanoat

PGA₂

noretindron
(sintetički hormon)

Terpenoidi i lipidi

3. Napišite reakciju trioleina sa sljedećim reagensima:

a) NaOH(aq)

d) O₃ / Me₂S

b) H₂ / Ni

e) KMnO₄(aq) / Δ

c) Br₂ / CCl₄

4. Koji produkti nastaju djelovanjem sljedećih reagenasa na limonen (potražite strukturu u prezentaciji iz 4. nast. cjeline):

a) suvišak HBr

b) O₃ / Me₂S

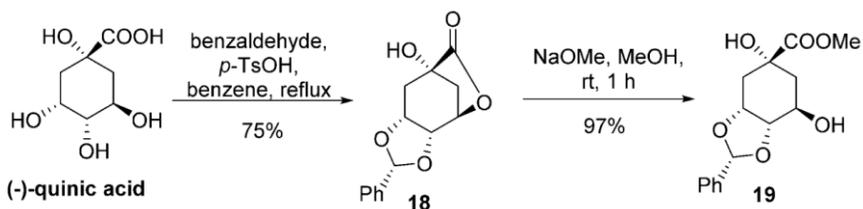
c) KMnO₄(aq) / Δ

d) suvišak Br₂ / CCl₄

Polifenoli

5. Prostorno prikažite molekulu šikiminske kiseline.

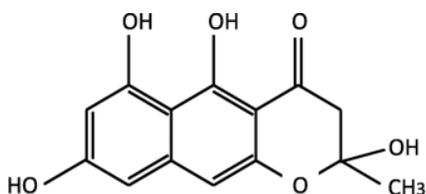
6. Razjasnite što se događa u sljedećim reakcijama i koja je uloga svih reagenasa koji u njima sudjeluju:

* Prikazane reakcije su dio sintetskog puta kojim su Lesuisse i Berchtold pripravili 4-epi-(-)-šikiminsku kiselinu (Lesuisse, D.; Berchtold, G. A. (-)-Methyl 4,5-O-Benzylidene-4-epi-shikimate: An Intermediate for the Synthesis of (-)-Chorismic Acid and Analogues. *J. Org. Chem.* **1985**, *50*, 888–890.)

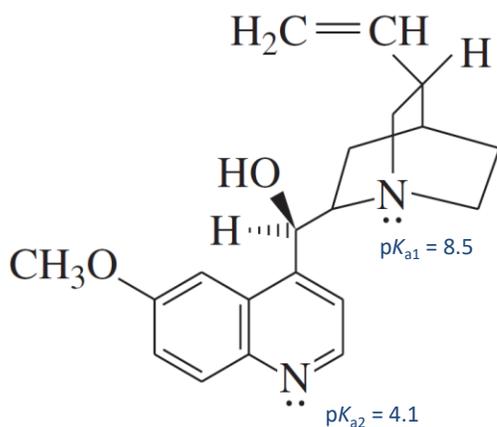
Polifenoli

7. Prikažite poliketidni lanac iz kojeg nastaje prikazani spoj, prekursor pigmenta u sporama *A. nidulans*.

Alkaloidi

8. Objasnite razliku u bazičnosti dušikovih atoma antimalarika kinina.

Alkaloidi

9. Napišite reagense i reakcijske uvjete za reakciju kojom iz morfina nastaje heroin.

